

Ds 2020:30 Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter (Fi2021/00428)

Sammanfattning

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i Ds 2020:30 Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter. Journalistförbundets remissvar begränsas till de delar av utredningen som handlar om ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

Utredningen föreslår att absolut sekretess i vissa fall ska gälla för uppgifter i ärenden som rör statligt stöd till en central motpart och statligt stöd till en central motpart under resolution. Det finns ett stort allmänintresse när det gäller uppgifter som rör statliga stöd. Enligt Journalistförbundet bör absolut sekretess användas med stor restriktivitet. Absolut sekretess är enligt Journalistförbundet inte motiverat i detta fall. Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

Utredningen föreslår också att tystnadsplikten i pågående ärenden om statligt stöd till en central motpart ska ha företräde framför meddelarfriheten. Enligt

Journalistförbundet finns det inte anledning att inskränka meddelarfriheten på det sätt som utredningen föreslår. Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

Sekretess till skydd för enskildas intressen

I promemorian föreslås att kompletterande bestämmelser till EU-förordningen införs, som bland annat innefattar förebyggande statligt stöd till en central motpart och statligt stöd till en central motpart under resolution. I utredningens föreslås också att Riksgäldskontoret ska få ingå avtal med bland annat en resolutionsmyndighet i ett annat land inom EES eller i tredjeland om finansiering av resolutionsåtgärder. Dessa kompletterande bestämmelser omfattas inte av de konfidentialitetskrav som förordningen ställer upp. Enligt utredningen behövs det därför införas nationella sekretessbestämmelser.

Utredningen föreslår att sekretess ska gälla "i ärende om förebyggande statligt stöd till en central motpart till dess ärendet har slutförts

1. för uppgift om affärs- eller driffförhållanden hos den som ärendet avser, och
2. för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som ärendet avser.

I ett avslutat ärende enligt ovan ska sekretess gälla

1. för uppgift om affärs- eller driffförhållanden hos den som ärendet avser, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs, och
2. för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som ärendet avser.

Sekretess ska inte gälla beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst tjugo år."

Utredningen föreslår också att motsvarande sekretessbestämmelse ska gälla i ärende om statligt stöd till en central motpart under resolution.

Bestämmelserna är utformade på samma sätt som de sekretessbestämmelser som redan finns på området. Förslaget innebär att uppgifter i ärenden om förebyggande statligt stöd till en central motpart och statligt stöd till en central motpart under resolution i vissa fall kommer att omfattas av absolut sekretess. Den absoluta sekretessen har tidigare motiverats av regeringen med att "de stödåtgärder som övervägs inte ska motverkas till följd av att uppgifter som kan visa sig orsaka skada röjs. I detta sammanhang påpekar regeringen också att det är uppenbart att ett röjande av känsliga affärsuppgifter som inhämtas i ett ärende kan få stora negativa konsekvenser både för kreditinstitutet i fråga och för tredje part samt att det i en pågående krissituation kan vara svårt att skaffa sig en överblick över vilka uppgifter som är känsliga för institutet och vilka som inte är det."¹

Enligt Journalistförbundet har lagstiftaren inte lagt tillräckligt stor vikt vid insynsintresset vid utformningen av de nu aktuella bestämmelserna. Det kan till exempel noteras att absolut sekretess gäller även efter det att ett ärende avslutat när det gäller tredje part, det vill säga den som har en affärsförbindelse med den ärendet avser. Sekretessen gäller alltså oavsett om det finns någon risk för att den tredje parten lider skada om uppgiften lämnas ut. Det finns ett stort allmänintresse när det gäller uppgifter som rör statliga stöd. Enligt Journalistförbundet bör absolut sekretess användas med stor restriktivitet. Absolut sekretess är enligt Journalistförbundet inte motiverat i detta fall. Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

Utredningen föreslår också att tystnadsplikten i pågående ärenden om statligt stöd till en central motpart ska ha företräde framför meddelarfriheten. I avslutade sådana ärenden ska tystnadsplikten ha företräde framför meddelarfriheten för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som ärendet avser. Rätten att meddela uppgifter till media är en viktig princip som stärker vår demokrati. Meddelarfriheten leder till att oegentligheter kan avslöjas vilket leder till att den offentliga förvaltningen utvecklas och förbättras. Enligt

¹ Se Ds 2020:30, Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter, sid 179.

Journalistförbundet finns det inte anledning att inskränka meddelarfriheten på det sätt som utredningen föreslår. Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

*Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet*